

Estudi dels problemes més interessants referents als nostres estudis literaris per contribuir a aclarir els punts obscurs no resoltos encara per la crítica.

IV. Història del Art Català.—En la segona meitat del curs, i en dia i local que's faran saber ab la deguda oportunitat per medi de la premsa, el professor mossèn Josep Guàrdia i Canut, Conservador del Museu Episcopal de Vic, impartirà curs d'història de la Pintura Catalana, que anirà espletant en lliçons setmanals.

Alternades ab aquarelles, lliçons, i també en local i temps antenats ab antipicació, el professor d'Arquitectura don Josep Puig i Cadafalch ne donarà altres, explicant l'alcança i importància de les excavacions d'Empuries.

Tant les primeres com les segones hauran d'acabar amb un curs de literatura, ab abundants projeccions il·luminades.

V. Tècnica d'Anàlisi Química.—Professor: Don Francisco Novellas. Local: Institut Químic Tècnic.

Càtedra aràbiga.—De set a dos quarts de nou del vespre.

Continuaran les lliçons i pràctiques de laboratori dels cursos anteriors. La matrícula queda reduïda al nombre de deu alumnes d'inscripció.

Els matriculats deurán posseir ab nocions elementals de Química i deurán proveir dels aparells que's seran indicats al matriculació.

VI. Filologia.—Professor: Don Manuel de Montoliu.

Durant aquest curs s'inauguraran les lliçons d'aquesta nova Càtedra, que s'obrirà a la fi del curs, a la Junta de l'E. U. C., havent esperat, però fundaria més autorizada i sòlida, el retorn dels personatges que l'Excm. Diputació Provincial havia enviat a les Universitats d'Alemanya.

Se donarà, per a començar, una sèrie de deu lliçons setmanals sobre Filologia Romànica en data i lloc que s'anunciaran oportunament per medi de la premsa i de conformitat ab el següent programa:

I. Història de la Filologia romànica.—Límits i classificació de les llengües romàniques.—Vulgar llati i llatí clàssic.—Material de la Filologia romànica (element llati, element clàssic, element germànic).—Sistematització i caracterització de les llengües romàniques.—Fonètica.—Semàntica.—Morfologia de la Filologia romànica (empírica, històrica, genètica).—Geografia lingüística.—Els problemes de la Filologia Catalana.—La llengua literària.

II. Filologia.—Professor: Don E. U. C.

1. Cursus monogràfics:

1. Introducció a la Lògica biològica.—2. La lògica de l'Atenció (Segona part de la Psicologia de l'Atenció, estudiada en el curs primari de 1910).—3. La fisiologia de la memòria (I. part de l'Neurologia).—4. Els arguments de Zenon d'Elea contra la existència del moviment i la noció moderna del espai-temps.—5. Seminari de Lògica biològica: Treballs col·lectius sobre l'Atenció, l'Invent, etc.

Aquests cursos i pràctiques de Seminari se donaran en la data i lloc que s'anunciaran prèviament per medi de la premsa.

VIII. Pedagogia.—Pedagogia d'Aula, lliçons aplicades al estudi de la localitat.—Professor: Don Eladi Homs.

Aquestes lliçons se donaran en diferents centres escolars de Catalunya. Son objecte es presentar objectivament als professionals i als estudiosos de la Pedagogia un estudi modern d'ensenyament en la escola elemental. La matèria d'estudi en que s'ocuparan els nens o noys durant els dies i hores en que'l professor tingui a son càrrec la classe, serà la localitat on radica la escola; així, és, l'ambient natural i humà que rodeja al noi en la ciutat o vila on viu. Aquest estudi de l'ambient comprèn diversos punts de vista: geogràfic, geològic, històric, social, econòmic, etc.

Després de cada lliçó ab els noys, el professor explicarà al seu auditori de adults les bases pedagògiques del mètode emprat en la lliçó. Als mestres i als estudiosos que ho desigui, el professor els facilitarà llistes de referència de llibres, de capítols de llibres, de follets i d'articles de revista, al seu alçanc, per a que individualment puguin fortificar-se i profunditzar en els punts de vista pedagògics adoptats en la lliçó.

Aquestes lliçons s'inauguraran durant el propi curs, en data que prèviament s'anunciarà, en el «Ateneu Enciclopèdic Popular» de Barcelona.

IX. Càtedra Agrícola «Pere Grau».—Director: don Jaume Maspons i Camarero.

Director del Anexe Químic: don Francisco Novellas.

Delegats comarcals en tot Catalunya.

Lliçons periòdiques de caràcter general, eminentment pràctiques i experimentals, a càrrec de les personalitats més enteses en cada un dels rams de l'Agricultura, en distintes poblacions del Principat.

Cursus d'interès comarcal pels delegats de la Càtedra.

Escola ampolagràfica, al Masnou, baix la direcció de don Pere Girona.

Cursus d'anàlisi químic aplicat a l'Agricultura, pel professor senyor Novellas. Se donarà igual que's demés anys en el local de la Càtedra Tècnica d'anàlisi químic dels E. U. C., obrint-se en la data que oportunament s'anunciarà.

Equipació de consultes en la direcció, estudi de malalties de les plantes i demés trastorns de l'Agricultura.

Anàlisi de terres, adobs, vins, olis, etc., en l'anexe químic, ab tarifa especial econòmica.

Atrepció de tota classe de notes, dades, observacions, estadístiques, ja procedents de les delegacions comarcals, ja de les societats agrícoles, o de l'observació particular, per a continuar els treballs preparatoris de la formació del mapa agronòmic de Catalunya.

Lliçons i cursos d'extensió.—Continuaran donant-se aquests lliçons i cursos per totes les Gaudies, en els locals de varies associacions de Barcelona i de diferents altres poblacions de Catalunya. Són perjudicats de fer públic per medi de la premsa, com se feu l'anterior, un programa detallat d'aquests treballs d'extensió tant aviat com, començat el curs, s'hagin posat d'acord professors i alumnes, podem avançar que la Càtedra de Dret Civil prosseguirà son estudi de les «Costums populars jurídiques».

En el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, començarà don Enric Guàrdia son curs d'Història de Catalunya.

En el mateix Centre anirà seguint el seu d'«Història de l'Habitació Humana», don Lluís Folch i Torres.

En l'Escola Industrial continuarà don Joaquim Folch i Torres el seu sobre «Història del Teixit».

Don Josep Lleonart començarà el seu sobre «Benestar del Camp».

Don Manuel Ainaud el seu sobre l'«Art de tots els pobles en tots els temps».

Y don Esteve Monegal el seu referent al «Concepte del Art i dels Artistes».

Les dates de continuació o començament d'aquests cursos, com també els locals on se donaran els tres últims, se faran públics per medi dels periòdics.

Advertisements.—La matrícula a les ensenyances esmentades en els set primers apartats precedents estarà oberta en l'oficina general dels Estudis Universitaris Catalans (carrer Nou de Sant Francesch, 27, principal, primera), tots els dies feners del mes actual, desde'l 20, de doze

a una al migdia, i de set a vuit al vespre.

Dita matrícula es completament gratuïta. L'Associació espera, en canvi, que les alumnes procuraran contribuir ab lo que bonament puguin al sosteniment d'aquestes ensenyances.

Les classes diàries i alternes començaran la primera setmana d'octubre.

El propi curs, que porten les ensenyances establertes y la necessitat d'obrir ampliant y perfeccionant, fan que's necessiti l'assili de tots els bons patris. Els Estudis Universitaris Catalans se sostenen ab una subscripció voluntaria y donatius dels particulars y ab subvencions de diferents entitats. Té l'Associació plena personalitat civil y pot, per consegüent, rebre tota classe de donacions, llegats y herències y adquirir bens de tota mena.

Es necessari, per complir el pensament que presideix aquesta Associació, que tothom s'imposi l'obligació de contribuir en quant pugui, y no dubten els Estudis que's seus esforços seran sostinguts per tot Catalunya.

Barcelona, setembre de 1911.—La Junta dels E. U. C., R. de Abadal, Josep Bertran y Musitu, Josep Puig y Cadafalch.

De La Riera

«Grans mercès»

Per fi s'ha acabat ja la malaltia que ha fet de les seves per espay d'un mes seguit, arribant-nos setze víctimes. La població de La Riera ha sigut ja declarada sana.

Després de donar gràcies a Deu, que sens dubte ha aculit les nostres repetides oracions públiques y privades, ens plau poder manifestar nostre agraïment al Govern que no ha perdonat medi per extingir la malaltia; al Dr. Bejarano, qui ab ses acertes ordres, mostrava gran interès pel poble; al doctor Deo; a les autoritats eclesiàstica y civil de La Riera pels seus afanyos y prompta organització en socórrer y assuïllar als malalts espiritual y corporalment. Encara que mereix distinció especialíssima el doctor Pitagora, delegat del Govern, creiem no s'ofendrà en rebre, junt ab els demés el nostre homenatge de coral gratitud pel seu continuat treball y activitat despendida en examinar minuciosament tot lo que feya referent a la sanitat pública, a fi de poder evitar y acabar el mal. En prova d'agraïment y pregó respecte l'Ajuntament, en sessió celebrada el 21 del present mes, va acordar per unanimitat, dedicant un obsequi com a record durador, consistent en canviar el nom de la plaça Major, ab el de plaça del doctor Pitagora; qual acord fou rebut ab plena satisfacció per tot el poble.

El diumenge passat desde'l balcó de la Casa de la Vila agraï l'homenatge que'l poble li dedicava, aconsellant novament regles y observacions referents a la sanitat. Y donant una estreta abraçada al senyor alcalde, com a representant de La Riera, se despedí ab expressives salutacions y paraules emocionants, a lo que contestà el poble congregat a la plaça ab grans aplaudiments salutacions y visques al doctor Pitagora.

La Riera guardarà perpètua memòria de tan distingit y amable metge.

Igualment hem de mostrar-nos sumament agraïts al senyor Mayol, metge vingut de Barcelona, qui's multiplicava per assistir als malalts, fent de sa part tot quant podia. Lo mateix podem dir del senyor Guinovart.

Mercèdors de tota alabança han sigut les Germanes Carmelites de la Vella que, ab esperit de veritable caritat cristiana y sens temor a res, assistien continuament als malalts.

Fem extensives iguals mercès als dignes funcionaris de la brigada sanitaria vinguda de Madrid y a tots quants han prestat auxili y favor a La Riera.

Ens cap la satisfacció de poder donar les més completes gràcies a l'hospitalaria Tarragona per sa atenció en rebre als habitants de La Riera que, per llurs urgents conveniències, tenien de entrar en la capital. Se'ns desinfectava, complint ab el seu dever, com manen les lleis sanitàries, però sense extreure ab aquest ni rigor, exagerat la desinfecció, sempre de sí quelcom molest.

Tant debò poguessim dir lo mateix dels demés pobles que'ns volten.

Creiem que ningu de Tarragona haurà sofert males conseqüències a causa tar al públic les comunicacions rebudes de fora.

La comissió jutja procedent fer constància de la vila a fi de que s'extengui sempre'l bon exemple, y per lo mateix que no les hem demanades, per més que les necessitavem, son encara més d'agrair per sa espontaneïtat. Consta que cap dels donants, que nosaltres sapiguem, té propietats a La Riera. Excm. Illm. senyor Arquebisbe de Tarragona, 150 pessetes; el propietari de l'Habitatge de Barcelona, per encàrrec d'una senyora, 100; donya Mercè Folch, viuda de Gallart, de Barcelona, 100.

Hem rebut també de la mateixa ciutat comtal les següents especíes:

De la casa Josep Creus Selva, 6 capses de galetes; de la Societat Anònima Fills de J. Damm, fàbrica de cervesses, 160 cervesses y 300 gaseoses.

Després de rebre aviat una bona almoïna de Reus.

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Gràcies anticipades a V. senyor Director per sa atenció en donar aculida al present escrit en el diari de sa digna direcció.—C.

(Tot llegit el precedent escrit, ens extranyàvem de que no s'hí digues res en elogi de lo molt que ha fet durant la malaltia el digno vicari de La Riera, mossèn Joaquim March. Es per això que, abans de publicar-lo, n'hem volgut esbrinar el motiu, que no es altre que la modestia de l'esmentat sacerdot, a qui's deu l'escrit. Però nosaltres no podem deixar de donar-li el mèrit par el nom de mossèn March darrera els de tanques persones com ell alaba).

Les oposicions a notaries

L'Academia de Jurisprudencia y Legislació ha tingut al ministre de Gracia y Justicia la següent exposició de manament la derogació del R. D. de 28 de juny de 1911, relatiu a la provisió de notaries.

Si a elevar a V. E. la presente exposició, tractase esta Academia solamente de combatir el Real Decreto de 28 de junio último sobre oposiciones a Notarios, no desde un punto de vista de interés social, sino aprovechando todos los flancos débiles de la disposición referida, pudiera tal vez empezar este escrito haciendo constar con todo respecto, que el señor ministro de Gracia y Justicia ha ejercitado inconstitucionalmente la facultad reglamentaria. En efecto: el artículo 12 de la ley del Notariado (28 de mayo de 1862) establece que las oposiciones a Notarios se verifican ante las Audiencias; este artículo resulta modificado, más bien derogado, por el referido Real Decreto; y sabido es que la «Ley» reglamentaria, que según la Constitución corresponde al Rey no tiene más objeto que suplir el silencio de las leyes, dictando preceptos para llevarlas a la práctica. Así dice el Código fundamental en su artículo 54: que «corresponde al Rey expedir los decretos, reglamentos e instrucciones que sean convenientes para la ejecución de las leyes, y claro está que en el ejercicio constitucional de esta facultad, ni puede suspender la ley, ni violarla su sentido, ni dispensar de su ejecución, ni mucho menos derogarla; y que tampoco puede un decreto o Reglamento alterar las disposiciones de carácter reglamentario contenidas en una ley, que no en la ley misma, que es la que da origen a la ley, y que es la que da origen a la ley».

Esta consideración que antecede, en un país más celoso que el nuestro de las prerrogativas constitucionales, sería bastante para tener por «nulo» el decreto de 28 de junio próximo pasado, como dictado con notoria incompetencia, y con el abuso de atribuciones que incurre con los decretos que no pueden ejercer en todas las situaciones políticas. Contra su eficacia deberían levantarse todas las voces: las de los centralizadores y las de los que no lo son, interesados unos y otros, como ciudadanos españoles, en que cada poder se mantenga dentro de su esfera constitucional. Pero, por desgracia, estamos acostumbrados a esos corruptelas ministeriales, y no ha de como la opinión española porque el Diccionario de Alcabilla contenga un nuevo decreto inconstitucional por razón de la materia.

Don Eduardo Dato, siendo ministro de Gracia y Justicia, ya estableció un precedente, en el cual puede ampararse el ministro que refrenda el Real Decreto de 28 de junio último, pero en vez de un decreto de noviembre de 1903, dió un Real Decreto centralizando en Madrid las oposiciones a Notarios, e introduciendo otras reformas dirigidas a todas ellas, con singular habilidad, a desorganizar el Notariado español. Es verdad que otro decreto de 22 de enero de 1906 anuló bastante las desdichas de la reforma del señor Dato, pero el movimiento estaba iniciado y no habían de faltar continuadores para completar su empeño demoleedor.

Los legisladores del año 1862, bueno es proclamarlo con voces muy altas, pues parece del todo olvidada o desconocida, erigieron un monumento de cultura española en la ley orgánica del Notariado, de tal suerte que la introducción de la admisión y el elogio de todos los traductores extranjeros, y acaso es, o mejor dicho, era, antes de que lo alteraran afanes en mal hora reformistas, la legislación más perfecta en la materia. No pretendemos que los modernos ministros de Gracia y Justicia lleven su rechazo a dicha ley al extremo de proclamar su intangibilidad, pero a lo menos cabe reclamarles que hagan a los legisladores de 1862 el honor de que fueran también legisladores los que reformaran su obra.

Frescísimo de lo que haya ocurrido en otras regiones de España, pero por lo que a Cataluña respecta el sistema de oposición a Notarios, que se introdujo en la Ley del Notariado, por la provisión ante las Audiencias para la provisión de Notarios, había producido un resultado excelente, creando un cuerpo de Notarios idóneos y respetable, y dando a la función notarial un valor moral e intelectual antes desconocido; y tengase

en cuenta que en tierra de Cataluña era tradicional la estima y consideración de los profesores de la fé pública. Buena prueba es de ello el movimiento de opinión que se ha producido con motivo del Real Decreto de 28 de junio último, movimiento no limitado a los profesionales del Derecho, sino verdaderamente general y popular como habrá podido apreciar V. E. al enterarse de la procedencia de los telegramas y exposiciones que con tal motivo le han sido dirigidos, y de las entidades que organizan las reuniones públicas de protesta.

Esto permite a V. E. convencerse de que en Cataluña ha dado buen resultado el sistema de oposición de provisión de Notarios, que este país está satisfecho de este sistema, que siente por el verdadero entusiasmo, como lo revela al que pone en su defensa. ¿No sería notablemente enorme y asombroso que se hiciera el sacrificio de un régimen que este país estima excelente, a la ventaja positiva de que disminuyan los gastos y molestias del cambio temporal de residencia de los opositores, única razón que se consigna en la exposición de motivos del Real Decreto? ¿No sería subordinar la función al funcionario, ni esto siquiera, al aspirante a funcionario?

Aparte de que no se escapará a la penetración de V. E. que para el aspirante

La manera de prolongar la vida és co

UNA BUENA DIGESTIÓN

poniendo el organismo en condiciones de resistencia para evitar y curar las enfermedades crónicas.

La integridad

ESTOMACAL

se consigue tomando el ELIXIR

SAIZ DE CARLOS (Stomalis), medicamento conocido y recetado hoy

por los médicos más notables de los cinco partes del mundo, porque con su uso desaparecen la dispepsia, la

insipiente, el dolor, la acidez, los

ómnitos y el enflequecimiento producidos en la mayoría de los casos por las malas digestiones que dificultan

la asimilación y nutrición, siendo

utilísimo para curar las

DIARREAS

agudas y crónicas, lo mismo del niño, desde su más tierna edad y en la época del destete, que del adulto, pues es siempre inofensivo.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano 30, MADRID

Se remite por correo certificado a quien lo pide.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Sant Joan, y un cop oberts, l'Ajuntament vendrà l'actual carretera de Ribas fins al Fort Puig, per suprimir-la i fer les illes com les demés del Ensanche.

Si la solució es acceptada, serà proposada en forma de dictamen a la sessió municipal de la tarda.

Resultat de la subasta celebrada al Col·legi per la venda de 3.000 títols del Deute municipal, Sèrie A.

Senyor Nonell, Rovira y Matas, 200 títols a 465 01 per 93.002 pessetes; Gariga Nogues nebots, 200 títols a 465 01 per 93.002 pessetes; Banchi, 283 títols a 465 01 per 131.595 pessetes; J. Marsans Roí y filla, 175 títols a 465 01 per 81.375 pessetes; Banchi Hispà Colonial, 1.074 títols a 465 01 per 499.410 pessetes; Banchi de Barcelona, 267 títols a 465 01 per 124.155 pessetes; Credit Mercantil, 267 títols a 465 01 per 124.155 pessetes; Banchi Hispà Colonial, 267 títols a 465 01 per 124.155 pessetes; Arús-Garí, 267 títols a 465 01 per 124.155 pessetes. Total 1.395.002 pessetes.

S'ha resolt donar poder a l'arquitecte del Municipi de Madrid, per a que proposi un projecte sobre valoració d'uns plots que priven l'obertura completa del carrer del Roger de Flor, darrera el Palau de Justicia.

Ha acordat la comissió de Foment: desestimar l'instància dels obrers de l'obra de la carretera de la Granja de San Juan, per no haver-hi consignació.

Passar a informe un ofici de la comissió de Consums, demanant boques d'aigua a la carretera interior del Escorialador de porches.

Recordar a U. y O. l'encàrrec fet de que vegi la millor manera de posar fites a les terres i finques comprades pel Ajuntament per parches.

Rebaixar la cota del consensament de la carretera del Carmel, en el cas de que hi hagi consignació aplicable a aquesta obra.

Ocupar les finques comprades entre les rieres Blanquerna i de Magoria y adreçar per l'obertura de la Diagonal.

Per no assistir a la sessió el senyor Calles, quedaren sobre la taula per la votació el projecte de conducció de l'aigua de Montcada i el dictamen de la presència dels dipòsits domèstics d'aigua potable.

L'alcalde ha sigut convidat a l'obertura de curs de l'Universitat, que serà el diumenge vinent, a la tarda.

S'han rebut a l'Alcaldia 398 pessetes producte de la capta de la Casa del Pueblo per els del Vendrell, i 91 de la funció del Prat Català, més les 500 votades pel Ajuntament.

La professora donya Celestina Vigneaux ha presentat una memoria sobre el funcionament de la cantina escolar d'Hostafranca, inaugurada el 7 de febrer de 1907.

Segons la memoria, durant 4 mesos de 1909, se serviren 4.303 racions d'escolars, carn d'olla i pa, i de sopa i bacallà amb patates els divendres, a 25 cèntims cada una.

En 1910, se repartiren 12.509 racions a 22 cèntims, costant 2.760'84, donant-se als noys tot el pa que demanen. A França, el preu de la ració és més barata, però els noys se porten el pa de casa.

Durant el primer semestre d'enguany, 7.233 racions, 1.738 pessetes, a 25 cèntims racció, per la puja de preus dels queques.

L'Ajuntament subvenciona la cantina amb 5.000 pessetes i s'han rebut queques del mercat de Sans, tinença de idem y escorxador. La senyora Vigneaux desitja la cooperació dels particulars o entitats no municipals.

Hi havia en caixa en juny passat, 7.434'87 pessetes. Ab els ingressos se sosté una classe bisestmanal de gimnasia rítmica, dirigida per en Longueras, y se compra calçat als nens pobres.

Ha estat inaugurat les cantines dels carrers de Sant Geroni y de Ponent.

El tribunal d'oposicions a les direccions dels mercats d'Hosta y Sant Geroni, ha donat la qualificació següent del exercici teòric:

Federich Sacroisset, 25 punts; Ricart Quintana, 24; Joseph Primola, 20; Ramon Martorell, 20; Pat Camps, 18; Llorens Ventosa, 16; Joan Balasch, 14; Francisco J. Soteras, 12; Jesús B. Jorriquet, 11.

La comissió d'Hisenda ha reclamat de la comissió de preus parials per començar la confecció del general onit nari per 1912.

Ademés ha acordat autoritzar a la comissió que vagi a Madrid, que gestioni lo referent a la contribució, tal com demanen els comerciants dels pobles agregats.

El senyor Llorca ha sabut sustreure a la costum general en aquell país d'enviar a buscar a París, per encargar-ho en la nostra ciutat, que avuy en aquest ram no ha d'envejar res a l'estranger. Bona prova de això n són els objectes que els visitants tenen per la hermosa roba blanca que ab tant primer ha fet la coneguda casa Comalat. Les modistes senyores A. Pitareu y J. Guimberau, a carrec de les quals ha anat la confecció dels vestits, baix la direcció de donya Antonia R. de Serallos, han acreditat la seva destresa y bon gust en els diferents vestits y especialment en el de casament, d'estil imperi, gran creació, confeccionat ab elegantsíssima y hermosa seda faillet, adornat ab riques blondes y ab tarongina.

Donem la enhorabona a nostre bon amic senyor Serallos, que tem també extensiva a la seva senyora, pel bon lloc en que fan quedar la indústria catalana, y de pas felicitem al distingit comerciant senyor Llorca per haver tingut el bon gust d'encarregar-ho a n'aquí.

Les cometes de Brooks y de Quenisset

Conforme s'anuncià oportunament per la Societat Astronòmica d'Espanya, la cometa de Brooks ha augmentat considerablement de resplandor, y en tal proporció que sa magnitud actual (24 de setembre) és ja de 2'3, amuntant la cota a simple vista, uns 150 de longitud. Se troba encara en la constel·lació del Dragó, y se dirigeix cap al Sol, passant per entre les constel·lacions de la Osa Major y del Bober. La magnitud lumínica de la cometa seguirà augmentant fins als darrers d'octubre. L'hora millor per observar-la és des del començament de la nit fins les 22 h, però pot distingir-se encara molt més tard.

Les fotografies obtingudes pel president de la S. A. de E. y director del Observatori Fabra, don Joseph Comas Solà, ensenyen una munió de cometes interessants en la estructura d'aquesta cometa, que serà objecte d'estudi especial en la Revista de dita Societat.

Prop de la cometa de Brooks descobrí M. Quenisset una altra cometa el 22 del actual, la qual se troba a prop de la estrella Beta de la Osa Menor.

(carro petit), y se dirigeix cap al Sur; es perfectament visible ab uns binocles de teatre. El senyor Comas Solà pogué observar-la al dia següent de son descobriment, assignant-li la magnitud 6'5, y reconectant un feble núdi. No és possible donar les efemèrides, perquè no estan encara calculats els elements orbitals, però probablement la cometa de Quenisset augmentarà de resplandor. Sa proximitat al de Brooks li dona, en principi, especialíssim interès.

Recordem a les persones y entitats que'n afavoreixen enviand-nos notícies, la necessitat de que les autorisín ab el segell respectiu o ab una firma que'n sigui coneguda. De no fer-ho així, no hauran fotografies, car se li ha fet l'encàrrec de formar el Catàleg nacional de monuments.

En els Circles literaris se diu que ha obtingut la Flor Natural dels Jochs Florals de Sarrià, nostre bon amic y company, el lleure poeta don Jaume Boifill y Matas.

Els demés premis els han guanyat els senyors Surinach Bacell, Boifill y Matas, Balanzó y Cabot, Monestir Paradedà, Ayne Rabell, Salom y Morera y donya Remon Morlins d'Andorra.

El jove Mestre en Gay Sabre don Joan Maria Guasch, està encarregat del discurs presidencial de la política festa, el qual, per les noves que'n tenim, es un precós cant a la vetina població, rubert d'aquella poesia catalana, que caracterisla discursos del lleure Mestre.

El discurs de gracies ha sigut confiat al individu del Jurat Calificador don Lluís Tintorer y Mercader.

MÉS TELEGRAMES Y TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

Disolució de societats a

Valencia.-Detencions y

empresonaments.

Madrid, 27, 10'15 matí.

Valencia.-En virtut del decret de la comissió general, han sigut deslles les societats següents: Casa del Pueblo y la seva sucursal del Grao; Escola Moderna y la seva sucursal del Grao; Societat Socialista Revolucionaria, Joventut Revolucionaria Radical, Joventut Instructiva del Partit Rebelde Espanyol, Centre de Concentració Republicana Socialista, Joventut Socialista, Agrupació Socialista Valenciana y Societat de oficis variis.

Se diu que l'alcalde de Valencia, en nom de l'Ajuntament, s'ha interessat prop del capítol general per que no fos dissolta la Casa del Poble, y el general Echague s'ha negat a acceptar la petició.

Ha tornat de Xativa el governador militar, deixant iniciat el procediment pels successos passats.

L'alcalde de Culera ha estat a entrevistar-se ab el capítol general. Quan se creya que marxaria al seu poble, ha sigut detingut, ingressant a la presó model. Cridat el jutge de que la detenció ha sigut motivada per acusarlo de no cooperar al esclariment dels successos ocorreguts a Culera.

En el carrer de Cadells (Valencia) un capítol de la guardia municipal detingué ahir cap al títol a Joan Chover (a Culera). En els centres oficials diuen que se tracta d'un individu que's va significar en els successos de Culera. Interrogat per la guardia municipal, va declarar que des dels successos ha estat rondant per les montanyes dels voltants de Culera. Se diu que en el recen de municipals va intentar fugir.

El preses que estaven a la presó de Culera ab motiu dels successos han sigut traslladats a la de Sueca, que han sigut vigilats per 50 soldats que han sortit avuy de Valencia.

En el tren de les deu de la nit han arribat de Carcaguet, custodiats per la guardia civil, 26 detinguts a causa dels darrers successos.

De Saragossa

Saragossa.—La policia ha sorpres a una «chirriata» en el carrer del Cavall, detinant a l'amo, al tallador y a un punt.

—A la estació del Nord ha sigut detingut per la policia l'espaldista barcelonès Antoni Jimeno (a Potot).

El governador li va imposar una multa de 500 pessetes y va quedar en llibertat y tornà a Barcelona.

En la proxima obertura de curs

En l'acte de obertura de curs que's celebrará el primer de octubre, pronunciarà aquest any el corresponent discurs el catedràtic de la facultat de Ciències senyor González Calamita.

Versará sobre'l tema: «Causas de l'endarreriment de la ciencia química a Espanya y, per extensió, de les ciencias experimentals».

De San Sebastián

San Sebastián.—La societat «El Puerto de Pasages» ha acordat renovar avuy el treball ab els obrers que's presenten sense repalsos, augmentant-los un ral en el jornal.

Se creu que ls obrers acceptarían aquesta condició.

El president

Madrid, 27, 2 tarda.

El senyor Canalejas, millorat de la seva indisposició, s'ha llevat aquest matí, fent la seva vida ordinaria.

A les deu ha estat al Palau, despatxant ab el Rey, traslladant-se després al ministeri de la Governació, abont ha conferenciat ab els ministres d'Estat, Guerra y Governació.

Firma de Marina

El ministre de Marina ha despatxat avuy ab el Rey sonetent a la firma els següents decrets:

Ascendint als únics de la escala de reserva disponible d'infanteria don Joseph Valdes y don Antoni Lopez Fernandez.

De Bilbao

El governador de Bilbao comunica al ministre de la Governació que alguns patrons se mostren disposats a no admetre a tots els obrers que treballaven abans de la vaga.

El capítol general tracta de suavitzar asperes y solucionar les diferències entre patrons y obrers.

L'estat don Garcia Alix

El ministre conservador senyor Garcia Alix, començant avuy gravissim, ha ventellat administrat aquest matí els últims ausills existents.

En Romanones

El comte de Romanones ha conferenciat aquest matí extensament ab els se-

nyors Canalejas y Luque sobre assumptes polítics d'actualitat.

La «Gaceta»

Madrid, 27, 4'15 tarda.

La «Gaceta» publica:

R. O. disposant que s'anuncii la vacant de la Càtedra de Llatí del Institut general y tècnic de Barcelona.

R. O. ampliant fins al 8 d'octubre el termini per a l'admissió d'instàncies en sol·licitud de formar part del cos d'enginyers industrials.

R. O. disposant que'l 28 del actual se verifiqui l'entrega de títols de 4 per 100 interior de l'emissió de 30 de desembre de 1908 en cambi dels de la emissió de 31 de juliol de 1900.

Proceés

den Largo Caballero

El diputat provincial socialista senyor Largo Caballero ha sigut declarat processat per l'autoritat militar de Madrid, ab motiu dels últims successos ocorreguts en algunes provincies d'Espanya.

Sembla confirmar que'n el registre practicat al seu domicili, varen ser trobades varres proclames revolucionaries, de les que se incautà l'expressada autoritat.

Una petició

Les empleats de les oficines de la companyia dels ferrocarrils de Madrid, Saragossa y Alacant han dirigit una exposició al senyor Maristany, demanant que estableixi la hora fixa de 8 del matí a 2 de la tarda, en lloch de les que regeixen al hivern de dos quarts de 9 a les 12 del matí y de 2 a dos quarts de 6 de la tarda.

Funden la seva peticióls empleats ferroviaris en lo curt del seu sou que's obliga a buscar una ajuda pèral seu sosteniment y el de les seves famílies y en que a la companyia no li porta cap perjudici el cambi.

Desgracia

En els tops d'un vagó del tren de mercaderies que arriba a Madrid a les deu del matí venia montat un torero que havia tojeat a Villavieja.

Poch abans de passar el onyov pel pas a nivell de Sant Antoni de la Florida, el torero, anomenat Rodolf Pastor, de 19 anys, s'ha tirat a terra, ab tan mala sort, que ha caigut sobre la via, arribant a passar-li per damunt les cames de vagon.

Les cames han quedat horriblament mutilades y ha hagut necessitat d'amputar-les a la casa de socors.

El desventurat torero ha sofert ab admirable serenitat la dolorosa operació.

El general Weyler

Madrid, 27, 5'15 tarda.

Avuy s'ha presentat al ministre de la Guerra el capítol general de Catalunya.

El general Weyler pensa tornar de nou a Barcelona y diu que ha vingut a Madrid per assumptes particulars.

En sufragi

de les víctimes de Culera

Valencia.—Ab gran solemnitat s'han celebrat avuy a la Catedral honres fúnebres pel jutge de Sueca y company nyanys assassinats a Culera.

S'ha cantat la Missa de Eslava, oficiant l'arquebisbe.

Al centre de la nau s'alsava un gran túmbol.

El president totes les autoritats, assistint al acte el general Azcárraga, tots els generals ab mando, comissions dels cosos de la guarnició, l'Audiencia en plé, jutjats d'instrucció y municipals, els col·legis de advocats, notaris, escribes y procuradors, senadors, diputats a Corts y provincials, l'alcalde de Sueca y una comissió del mateix poble y nombrosos particulars.

Una companyia del regiment de Otumba, ab bandera y música, ha rendit honors.

La salut pública

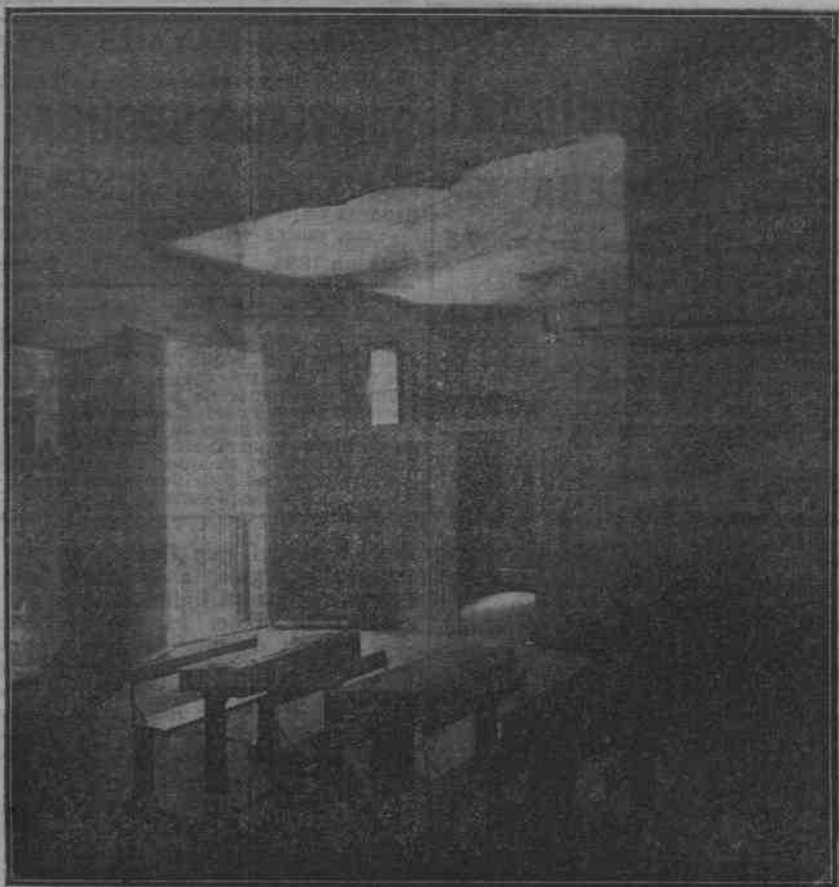
Madrid, 27, 9'15 nit.

El ministre de la Governació ha rebut un telegrama del governador de Girona, dient

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes. - Art antich y modern. - Pedagogia artistica. - Museus y Coleccions. - Art nacional y extranger. - Curiositats barcelonines. - Ressenya de conferencies. - Exposicions locals y forasteres. - Llibres y Escoles. - Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

93

Una escola de pàrvuls, a Sans
Aquest tipu és abundant. La pols no s'hi veu, però hi és.

Un viatge a través de les Escoles Públiques Municipals

L'ombra de la desídia, les tràgiques desfetes del oblit, la tristesa de les ruïnes, la melangia de la rutina, la passivitat del desengany, tot això, lector, he sentit, y molt més que això, molt més d'inefable, d'incalificable, de molt agudament dolorós.

El reportatge a través de les escoles públiques municipals de que avuy he faig ofrena, lector, ha sigut una de les feines més amargues que he fet en ma vida. May, may, t'ho dic en bona veritat, havia sentit una opressió tan forta, ni unes punyades tan agudes al cor, com davant l'espectacle vergonyós de les nostres escoles.

N'he seguit una bona part d'elles acompanyat d'un fotògraf, y d'entre les moltes visions tràgiques que l'objectiu recullí, t'ofereixo aquestes, perquè més no n'hi caben, esculides al etzar, però que vegis els llocs hont s'edifiquen les ànimes tristes dels nens humils.

Venint en elles, en lo que's medís de reproducció fassin possible, una miqueta de la tristesa que he vist. Pensa que aquí dins els infants hi passen les llargues hores del dia escolar. L'ombra gronxa demunt les seves testes curiament redressades davant del molt nou espectacle de la vida, les girsors de la passivitat més greu que pugui haver-hi.

Després de lo que he vist, voldria tenir una veu prou forta per a dir tot la ciutat me sentís y saber dir tot l'honor d'aquestes ofurnes dies aules, però que hi hagués una sublevació dels esperits y els vents d'una reforma salvadora esventessin d'un cop tanta misèria. Me demanaren en la Delegació Regia, abans d'autoritzar-me, en quin sentit volia fer aquesta informació. Avui jo no capico com pot fer una cosa tan gran qui coneix, sols sia per dever, aquestes aules; aquestes aules que fan venir el plor als ulls y l'amargura al cor, perquè en elles tota lleugera de tristesa y de misèria s'hi arrapa y floreix; perquè en elles comença el mal de totes les misèries socials; perquè en ella s'hi encenen les llagues terribles del nostre cos col·lectiu.

És possible, un se pregunta, — és possible que això que és públic no ho conegui ningú? Y és encara possible que si algú ho coneix subsisteixi? No obstant es conegut y subsisteix. El Delegat Regi, al demanar-li permís per fer el meu reportatge, va dir-me que si me'l volia estalviar tenia dades de tota lley per oferir-me, car la visita oficial se havia fet enquany com tots els anys.

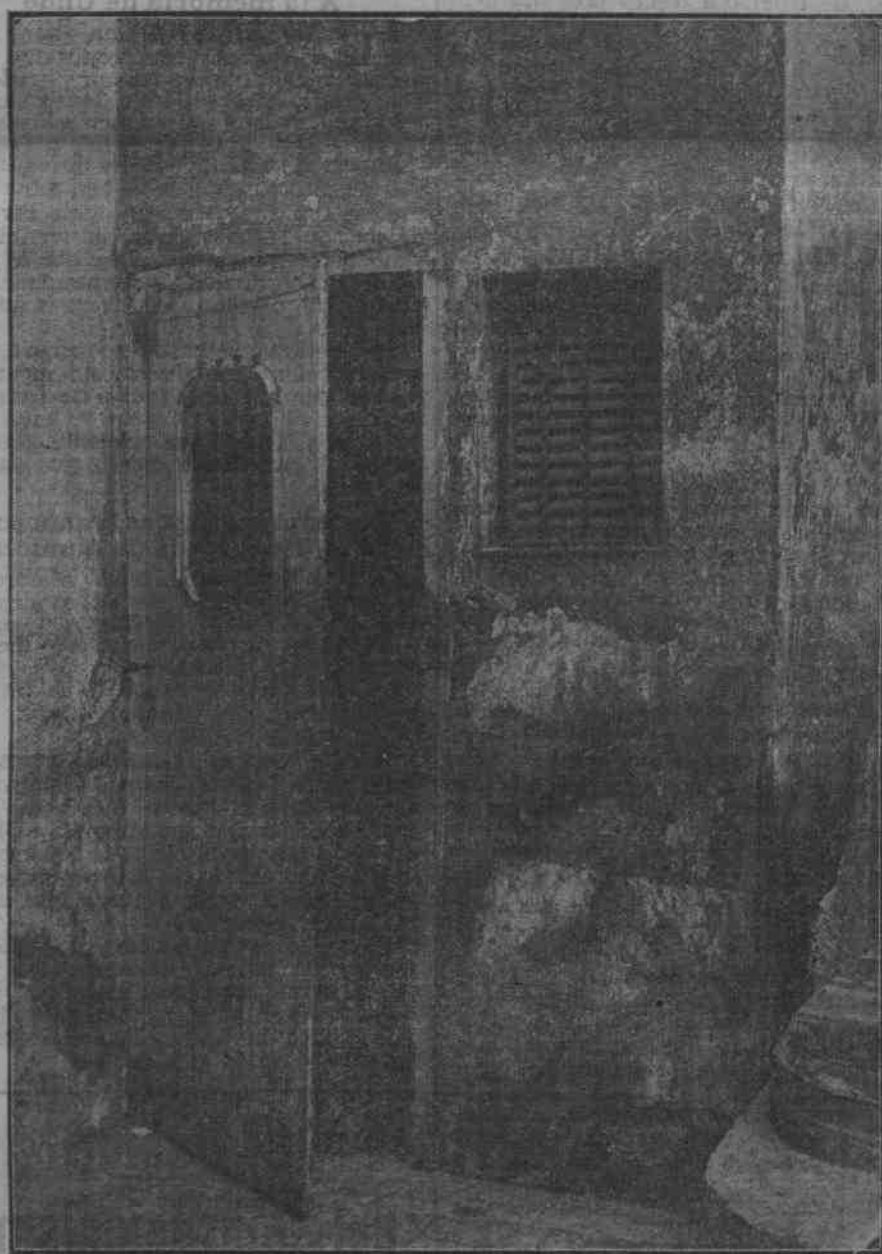
Y ab tot y això, després de la visita, res s'ha reformat y un se convenç de que en el nostre país és possible que hi hagi qui visiti una d'aquestes escoles sense ordenar totseguit que s'hi calli foch... Perquè, en moltes d'elles, si alguna cosa s'ha d'ordenar és calar-hi foch però que tot rastre desaparegui, però que tot record de la misèria d'aquests dies se'n vagi del front.

Y no creguis pas, lector, després de lo que he dit, que la ploma del periodista decoi ab qualque accent el comentari. Lo que t'he dit, en general, és la tristesa nostra, és la veritat nua, la veritat de lo general, sota la qual s'amaguen terribles particularitats que els mestres cor-calgats t'explicuen, y que jo t'explicaré més endavant.

Així és que després del meu peregrinatge penosíssim, lector amich, no puch

oferir-te res més que la fonda tristesa que hi he recollida, car res hi ha de més dolorós que una semblança excruciant. Res de més trist que un reportatge de tal mena.

Vaig empendre un bell diemati ple de sol y d'alegria, y a l'hora que cridich aquestes rialles encara davant dels meus ulls hi divaguen els espectes de les misèries ofurnes hont els nens de

(C) Porta d'entrada a l'Escola Pública Municipal del carrer de Sadurní

la ciutat van a formarse. Tot l'oblit oficial es allí. Imaginat lo més trist que vulguis, y apenes lograràs tenir idea de la tristesa que fan aquestes escoles.

Me cal advertir-te de nou que no exagero. Simplement me proposo explicarte això que he vist, deixant a qui millor que jo sapiga dir les terribles conseqüències de lo que he vist.

He vist tres mones d'escoles. Les

unes posades en pisets dels baixamplis més o menys hont. Les altres, en locals vells y molt pintoreschs, endreçats per una heròica condició dels heroics mestres, y per fi una altra mena, molt abundant que és la de les escoles absolutament abandonades.

He vist en les del primer grup, pisos petits ab mesquines habitacions, hont les criatures passen allí apladades, sense aire y sovint sense sol, les principals hores del dia. Les parets d'aquests mesquins temples d'ensenyança, son empanxats ab papers xinyos com es costum. Devegades una sala y arcaoba serveix de classe. La pols decora ab insoportats relleus les cornises de guix y el paper penja en alguns cantons de les parets. El doseret hont sovint hi ha una imatge del Christ, plora ab el gran plor del vellut destenit y polsós. Grans cartells ridícols y absolutament anti-artístics omplen les parets confonent els nens ab els altres.

Uns mapes estripats se desmaven al seu costat. Les taules hont treballen els nens son negres com un tumbol y enriquetades totes de blanc, en el lloch hont els braços dels pobres escolars tenen més fregadís.

Per un balcó, ab els vidres bruts y algun de trencat, sol entrar la llum que pot.

Quan entra'l sol es pera fer encara més vergonyós l'espectacle... Però, en cana, d'aquestes no'n podem dir mal. Y no'm podem dir mal, perquè en el meu reportatge he vist coses inespèrades.

Escoles en pisos vells y en estranyes magatzems interiors. Se creuen corredors foscos. Se passen trams d'escala que s'enfilen per estranyes coloberts, y s'arriba a les estranyes sales hont se educa després de creuar un pati de vebinat que constitueix les vistes de la escola y hont les velhines exposen les estores y netegen els abundantíssims galliners que poblen les esquifides galeries.

Altres, ni pati hont mirar tenen. Tot lo que's veu de dins estant es lo que's pot veure. Y ja't que lo de dins les trágicament trist en molts casos, com pots veure per les fotografies que hem recollides. Les clarors esmortudes de una casa de lloguer o d'un vell y esbalandrat local de fabrica, abandonat inclòs pels afers més humils, entren per l'edifici mesquinita convertida en escombriaries del vebinat. Allí hi sol haver la barraqueta trista de gabinet, que devegades s'embotex y escampa les letres per l'escala hont han de passar

Però això no es tot.

Després dels innombrables casos que he trobat, si no en tan terribles condicions, en condicions de brutícia y de oblit y de llargesa semblants, m'he pogut fer càrrec de la consideració en que son tingudes les qüestions de la ensenyança en les escoles públiques municipals, en una de les darreres escoles que vaig visitar.

Està situada al carrer de Sant Sadurní, en l'edifici de l'Ajuntament, hont s'hi reunixen els següents serveys: Quarteret de la guàrdia municipal a la dreta. Les portes de dos calabocs a l'esquerra de l'entrada. Un portal al fons d'aquest primer recinte. A una banda, els calabocs del jutjat municipal. Al fons, els magatzems y tallers de la secció de fontaneria, y en un reonnet aquesta porta (C) que conduex per una escala inversemblant, al local de la escola.

El mestre, com tots els mestres, després de presentarnos, va començar a explicar el seu calvari. La història de aquella escola disminuint de dia en dia. Les parets, absolutament desembanquades, conserven grans espais gratats violentment per les projes mans del professor, a fi de fer desaparèixer les obscenitats ab que decoren els murs de una escola, els concorrents als diversos actes, per als quals el local escolars s'aprofiten. En alguns cantons quiden rastres del incendi que va sofrir l'edifici pel juliol de 1909, quan els revolats anaren a desmarcar els Vetrans domiciliats allí. La taula del mestre, boixa, reventada per tots costats, conserva la tragèdia dels calaixos oberts ab violència pels revolucionaris. Abans de la revolució hi havia a fons un retrat del Rey, un rellotge y una estampa de la Purissima don Murillo. Era natural, tractant de republicans, que desaparegués el retrat de sobirà, y tractant de anti-clericals desaparegués la Purissima. Donchs, no; va desaparèixer el rellotge y quedaren intactes les dues oleografies.

Els armaris hont se guarda el material (i son la tragèdia més gran que puguis imaginar-te. Els vidres son trencats, les portes cauen y en els prestatges, en piles elegiaques, s'hi conserven les astelles ab que foren convertits diversos mobles pels revolucionaris.

Però, segons m'explicava el mestre, ell va tenir una alegria de la entrada dels revolucionaris al local, car no perdenthi res la escola, que res podria perdre, seria motiu per a que l'Ajuntament la traslladés a bé hi fés una reforma, que ell va reclamar. No obstant, no s'ha fet res.

Ara, deixant, lector, que't parli de les vistes de que disfruta aquesta escola. En el pati que té he descrit al passar, hi deixen sortir els reclosos en els calabocs del jutjat municipal. Es, donchs, el pati d'una presó. Allí veuràs exteses les mantes y les malfegues dels presoners. Alguns juten dormint al damunt d'elles per millor passar les hores del captivitat. Els altres juguen a cartes o conversen en animats rotllos, en els que hi concurren les distingudes que ja pots figurarte de quina mena son. Se riu, se parla, se canta, se culla, se contesten els filosofes malamentats que, algun barraxo de poch, fa desde l'ombra del calaboc, y en el diletch florixen obscenitats y blasfèmies.

El mestre explica tot això en la memòria escrita el dia dels exàmens, y ho feu sentir al vocal de la Junta que va assistir-hi. Encara explica més el mestre, y es que al passar el nen, al sortir de l'escola, per entre mitg d'aquesta deserta concurrència del pati, reb insults sovint dels més grollers y alguna que altra clatellada, que es motiu de diversió y gatzara pels reclosos, y pels empleats en els tallers de fontaneria municipal, que, treballant per allí, son portats a convivre ab els miseriosos delinqüents.

No hi poso res de més ni de menys. Crech que ni el Delegat Regi ni cap senyor dels que fomen part de la Junta ni cap dels regidors tindrà res que dir de la meua absoluta imparcialitat. No hi faig comentaris, perquè lector ja se'ls farà.

Es veritat que no son aixís totes les escoles; però no és menys veritat que a Barcelona no hi ha cap escola pública municipal, no ja que sembla preocuparse de les qüestions del embelliment del local, sinó que estigui instalada malament bé.

Atenent, l'existència d'unes quantes escoles en aquestes terribles condicions, vol dir que n'hi poden haver d'altres, demà que les circumstancies ho portessin aixís.

A Sans, a Hostafranchs, al Poble Sec, a Gracia, a la Bordeta, al Clot, y a Sant Andreu, trobareu exemplars dignes d'ésser comparats, en quant a la bellesa del local y a situació, als descrits anteriorment.

Lo que passa, es que al reporter, sortint d'aquestes escoles descrites, qual-sevol columna bruta li es gloria. De manera que no son exagerats en la publicació d'aquesta fotografia de l'Escola de Pàrvuls a Hostafranchs (D) que he instal·lada en el pas superior la cantina escolar. D'escoles aixís n'hi ha, al menys, una tercera part de les que té Barcelona.

Per aquestes locals inversemblants, que han abandonat per vells y inservibles les industries, l'Ajuntament paga lloguers altíssims. Se dona el cas d'un lloguer de seixanta duros que's paga d'un pis brut y fastigós, en un dels barris més humils. Segons tenim entès, el vchí de damunt de l'escola paga 25 pessetes.

Tampoch volem fer comentaris. Y després de tot això, lector, no sé que dirte més. No tinc cap pera parlar-te com volia de la terrible influència que aquestes locals exercixen sobre l'alumne. No tinc esma pera treure conseqüències.

Aquí tens, donchs, el reportatge y pensa com creixen els nens humils d'aquest poble portat pels camins de totes les desventures.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

La escola lleija y el noy

La lleigesa de la escola no es pas un fet aïllat y per si sol. La escola lleija es tota una concepció. És, en bona fe, la encarnació de la rutina y de l'ensenyament pedagògic. Al dir escola lleija se sobreentenen una pila de coses pedagògicament lleijes: l'aula les parets de la qual no sols estan absentes d'objectes reveladors d'un gust artístich, sino, al contrari, plenes de mapes, cartells y altres

L'interior de l'escola del carrer de Sadurní
La brutícia no's veu; però hi és, molt, molt abundant.

arcaïsmes que li donen aquell tò tan llastimós d'escola; la poca llum, la ventilació inadequada y la neteja insuficient; les taules y els banchs incòmodes y aburridors; l'excésu nombre d'alumnes en cada aula y la manca de mestres en nombre suficient; els mestres-instructors, els mestres-sastres, en compres dels mestres-educadors, dels mestres jardiniers; els nens que's miren la escola com una petita y fatal vall de llàgrimes y dolors, per ahont es necessari passar abans d'entrar a la més grossa y més cruenta vall de llàgrimes del mort; el barbre imperi de la palmetada y de les estrides d'orelles; la taula de multiplicar baladrejada mocànicament, mentres els cantors van do-

¿Com podria deixar d'ésser bella y agradable, si realment se proposés el profit y benestar del noy, això es, la seva educació?

La escola lleija persisteix perquè viu se conserva encara entre nosaltres l'equívoc de la instrucció, el voler ignorar que hi ha una educació el valor de la qual està molt per demunt de tota inst. uocó. Baix el regimne instructuonista, l'escola es pràcticament un lloch hont el noy va a passarse en contacte ab els llibres y ab els mestres, però son profit intel·lectual y moral; segons una va principalment a ferhi gimnasia intel·lectual, y segons altres, va a adquirirhi coneixements, a aprendre força, com se diu vulgarment.

Interior de l'escola de noyes del carrer d'Amalia

nant voltes per la classe; els llibres que comencen p. r. r. g. des de f. n. i. o. s. y acaba'n ab exemples demostratius; el memorisme y la inconsciencia glorificades; la geografia que fa dir d'los cabos principals de Europa y que ignora'l torrent, tan estimat dels escolars, que passa per darrera de la escola; l'aritmètica que parla de regles de conjunt y deixa pensar una lletra, una ameba o un quíntal; el programa que posa en lloch preferent la geometria y oblida'l estudi de la Naturalesa, com se desconfia de la educació física; etc., etc.

Totes aquestes coses, y altres que fora llarg y entujós enumerar, integren el concepte "escola lleija"; concepte que sembla haver establert, desde molt temps ha, que'l noy existeix pera la escola y no la escola pera'l noy (escola burocràtica pura). ¿Com, si no, podria la escola nostra seguir essent lleija si tingués conciencia de que exerceix en realitat pera'l noy?

Si'l llibre diuen bé de coses y el mestre es molt sabi ¿què més se necessita? ¿Què més voleu demanar si'l noy guanya aprenent de aplicacions o estampetes, sab d'inos sobre'l mapa hont es l'estret de Behring o'l de Magallanes y si pot recitarlos, se sepe errarse d'una sola lletra, qual-sevol lletra? Si existeixen escoles les es per la mateixa rahó que existeixen locals fabriques; per economia. Ensenyant a un nombre de noys a la vegada, la instrucció surt més econòmica que si's fés ab cada noy d'un a un; veusquí la rahó. ¿Què pot tenir que veure la escola edifici ab lo que en ella ensenyen llibres y mestres? ¿Què més hi fa que si guai aixís o aixís, si les parets son mudes y no poden ensenyar res?

Aixís pensa y obra l'instructuonisme, més la educació té altres fins y altres mètodes; se m'ha la cosa baix un punt de vista molt ghistint. La educació inclou la instrucció, però començen també moltes altres coses que son essencials. Per

(B) El pati hont donen les escoles públiques municipals del carrer d'Amalia

(A) Les vistes que's disfruten desde una finestra de l'escola pública municipal de noys, al carrer d'Amalia

(i) Huskii "Elements of Drawings", escrits en 1856.